

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignum Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiæ

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

S. Adalbertus Episcopus, non autem Albanus, ut in p[a]edo Pastorali scriptum est, Ruthenorum, siue Russorum destinatus, sed Vuandalorum Apostolus uocatus. cap. XLVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38397

S. ADALBERTVS EPISCVPS,

Non autem Albanus, vt in pædo Pasto-
rali scriptum est.

Ruthenorum, siue Russorum destinatus, sed Vuan-
dalorum Apostolus vocatus.

ipse enim:

Correxit orbem terræ, qui non commouebitur. Psal. 95.

Cap. XLVII.

LODEM quo cæteri habitu, Episcopi videlicet, scru-
tum in fasciam diuinum, in cuius superiori parte
aurea, dimidiis Leo ater, in inferiori vero ruba
scalæ argenteæ insunt, quod est Russorum insigne,
manibus tenentis, conspicitur S. Adalbertus Epis-
copus. Hic cum ex Monacho monasterij S. Man-
mini Treuirensis, secundus Rugianorum siue Ranorum Archiepi-
scopus anno 961. factus fuisset, Helena eorum Regina sic petente,
cum videret se in negotijs fidei, pro quibus eo missus fuerat, pari
aut nihil proficere, populoque dura ceruicis, & in uitio inaniter
prædicare, eorum excæcationem miseratus post multas ab
illis perpetuas iniurias, mortis imperio uix clapsò, ad suos reuerlus
est. Inde anno 966. ex Archiepiscopo Abbas Vuirtzburgensis, Mo-
nachorum electione factus est. Postmodum sanctitatis eius fama cre-
scente ab Ottone I. Imperatore, à quo primum etiam Rugijs datus
fuerat Pastor, ex monasterio suo reuocatus, Metropolitanæ Magde-
burgensi Ecclesiæ, tunc primum ab Imperatore erecta, primus Ar-
chiepiscopus (ut mea est sententia) anno 971. impositus, tam per se,
quam per alios & maximè Monachos Corbeienses, Vuandalis po-
pulis Euangelium prædicauit, & non paucis ad fidei normam addu-
ctis, eorum Apostolus appellatus est. Obiit anno Domini 984. Epis-
copatus Magdeburgenlis, 14.

ANNOTATIO.

Cum primum præsens opus aggressus esset, & in Bugiano nostro, cu-
plus fidei tribuebam, quam oportebat, legi sem S. Albanum Episcopum,
& Martyrem, Russos ad fidem Christianam adduxisse, nihil amplius co-
siderans, cundem ut talem huic tertio fidei ramo apposui, vt ex eius insi-
ptione in pædo pastorali sculpta, que habet, S. Albanus Episcopus, clau-

rissinet

risimè omnibus patet: verum cum postea diligentius quererem quis esset iste S. Albanus, quisque res eius scripsisset, aut quo floruisse tempore, quoniam genere mortis obvissit, ne verbum quidem apud auctores reperire potuit, cum ab omnibus quos viderim, inter quos principi sunt nosler Tritte minus (quem coriphicum suum habet Bugianus, male tamen ab ipso intellebas) Crantzius, Regino Abbas, Cratepolius, Genebrardus, & alij, non Albanus sed Adalbertus nominetur, & ab iisdem agnoscatur Monachus s. Maximini Treuirensis (non autem S. Albani ut non recte sensit Bugianus) uno tamen Genebrardo excepto qui dicit fuisse Monachum Corbeensem, hoc fortassis ratione, quod illius eanobij nonnulli Monachi, primi Ravorum sine Rugorum Apostoli fuisse scribuntur à quibusdam, quos ipse Genebrardus adducit lib. 4. sue chronologie, qui cum ab auctoribus non novincentur, & legisset Genebrardus, ut ipse ait, in Hirsaugia Trittemij huc Adalbertum Monachum Corbeensem, eundem unum ex praefatis fuisse creditit. Eius citationem non reprobo, simile quid tamen in chronicâ Hirsaugia non recolo me legisse, quod si fuerit ex librariorum potius vitio, quam Trittemii, accidisse credendum est libro enim quarto de vir. ill. Ord. S. Ben. c. 103. ubi de Adalberto Magdeburgensi, & c. 114. ubi de Ruthenensi, semper Monachum s. Maximini scribit, quamvis erret in nomine Archiepiscopatus, ut diximus in annotatione nostra ad eundem ad Archiepiscopos Rugorum, lib. 2. & quos ipse diuersos creditit, nos unum et eundem fuisse tenemus, cum ratione temporum, cum etiam nominum tam proprii, quam monasterij, quibus diligenter a nobis consideratis, & opinioribus historicorum citatorum exacte inter se collatis, diuersos suspicari nullo modo potuimus. Quid Bugianum impulerit ut eum Albanum nominaret, inuestigare non valeo: quare autem Monachum monasterii S. Albani crediderit, & martyrij insuper gloria coronatum, illud fecisse arbitror, quod Libutius, qui S. Adalbertum in Archiepiscopatu Rugorum antecedit, monachus S. Albani fuisse scribat: istud vero, vel deceptus aquino-catione alterius Adalberti, de quo iam meminimus, qui à Prussis occisus est, vel certe ex orumnis, & persecutionibus quas ipse Adalbertus passus est, ita ut vix mortem evadere potuerit, ut in eius actibus legitur. Hac pauca dixi, ne quis mibi succenset, quod tales errorem, negligentia crassum, magis quam voluntate factum, presenti operi inseruerim: qui licet et magnus fuerit, effecit tamen ut Bugiani scripta & cantus, & maiori cum diligentia postea legerim, nec ita facile fidem adhiberem illi, qui in eis andis historicorum auctoritatibus, adeo licentiosus esset, quod non semel in suis scriptis fecit. Auctores qui de eius predicatione agunt sunt Regino, lib. 2. Trittem. de vir. ill. Ord. S. Ben. lib. 4. c. 114. Crant. Saxon. lib. 4. c. 14. & 17. & aliis.

S.BRV-